UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Disputatio Theologica. De modo Ligandi & Absolvendi Peccatores Consuetudinarios & Recidivos

Joachim <A Jesu-Maria>

Namurci, 1693

§. 1. Discutitur prima Controversia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39165

Visual Library

misericors est & miserator Dominus, patiens & multum misericors. Suavis Dominis universis & miserationes ejus super omnia opera ejus. Psal. 144. Harum miserationum exempla, quibus inducantur peccatores ad fiduciam consequendæ salutis nobis abundè SS. PP. subministrant. Gregorius homil. 25. in Evange. *In fide lapsus est aliquis aspiciat Petrum qui amarè flevit quod timidè negaverat .... alius contra proximum in malitiam crudelitatis exhaersit? Aspiciat Latronem ..... alius avaritiæ æstibus anhelans ....? aspiciat Zachæum .... alius libidinis igne succensus carnis munditiam perdidit? Aspiciat Mariam .... Ecce omnipotens Deus ubique oculis nostris, quos imitari debemus objicit, ubique* EXEMPLA *suæ misericordiæ opponit.* Similia habet Chrisost. homil. 2. in Psal. 50 Hieron. Epist. ad Rusticum. August. de verbis Apost. Serm. 8. de tempore Serm. 24. & in Psal. 50. Bernard Serm. in festo Apostol. Petri & Pauli. Advertendum est SS PP. non dixisse miracula suæ misericordiæ sed *Exempla*, adeòque corruit adversariorum responsio: *sed quia sub magno moderamine Pastores Ecclesiæ vel solvere vel ligare studere debent* ut docet Sanctus Gregorius homil, 26. ideo ad puncta controversa transimus.

§. 1.

Discutitur prima Controversia.

IN foro Confessionis ordinariè credendum est pœnitenti dicenti pro se & contra se, nisi ratio manifesta appareat in contrarium. Ita S. Th. 4. sent. dist. 17. q. 3. art. 3. q. 5. ad 2. quodl. 1. q. 6. art. 3. in corpore & ad 2. S. Gregor. L. 2. in 1. Reg. cap. 15. *Plerumque instanti confessione agitur, ut confitentibus de cordis etiam conversione credatur*, & homil. 26. in Evang. *illos nos debemus per pastoralem authoritatem*

thoritatem absolvere, quos authorem nostrum cognoscimus per suscitantem gratiam vivificare, quæ nimirùm vivificatio ante operationem rectitudinis in ipsâ jam noscitur confessione peccati: Id est per ea quæ pœnitens testatur in tribunali confessionis. SS Carolus Borromæus & Franciscus Salesius stant etiam pro nostrâ sententiâ, institut. Confess. & Pastor S. Bernard. Senens. in tract. de Confessione. Expressè hanc sententiam docent. Valerus in differentiâ fori verbo pœnitentia. Trullenck lib. 4. cap. 11. dub. 7. nu. 1. Andræas Vega l. 13. de lapsis cap. 34. Bessæus verbo Confessarius 4. nu. 17. Possevinus de officio curati cap. 7. nu. 30. Navarrus in Manuali cap. 10. Petrus Navatra de rest. l. 4. cap. 4 n. 77. Sa in Aphoris. verbo absolutio nu. 14. Præpositus de pœnit. q. 10. nu. 3. Petrus Marchantius in Tribunali tract. 6. tit. 3. q. 2. Gaspar Hurtado de Sacrament. dis. 10. differ. 13. Filliucius post tract. 7. in instit. de pœnit. art. 3. Castro Palao de pœnitent. tract. 23. dis. unicâ parte 18. §. 2. nu. 12. Discastillode pœnit. dis. 10. dub. 29. nu. 571. Reginaldus in praxi fori pœnit. l. 2. cap. 8. n. 99. & l. 8. cap. 2. Henriques l. 6. cap. 26. n. 4. Lessius verbo Confessarius cap. 7. Moya tract. 4. de pœnit. dis. 7. q. 5. n. 3. Manigard in Instruct. confess. §. 6. Millart de pœnit. cap. 96. n. 21. Zuares de pœnit. dis. 32. sec. 2. affirmat ita docere omnes auctores, & Tomo 2. de relig. lib. 3. de Juram. cap. 8. nu. 7. hæc habet. *De proposito credendum est pœnitenti, non obstante quâcumque frequentiâ & inconstantiâ ejus, quia sicut potest mutari in malum, ita & in bonum, & ipse est accusator, defensor & testis .... nisi evidenter videat esse indispositum.* Thomas Sanchez l. 2. de matrim. dis. 25. n. 2. post similes rationes hanc addit. *Quia nemo ita salutis suæ immemor præsumitur;*

ut querens Deo reconciliari in interno foro falsum deponat : & ita fatentur omnes & Covarruvias multos referens 4. decret. 1. p. cap. 4. §§. 1. & 2. p. cap. 2. nu. 2. Menochius de præsumpt. l. 1. præsumpt. 77. nu. 16. & l. 3 præsumpt. 1. nu. 29. & 37. cum sequentius & cons. 385. à nu. 21. vol. 4. Hancque sententiam quam plurimi alii docent. Ex quibus patet quàm immeritò adversarii doctrinam nostram singularitatis notâ inurant.

Ob. Sanctus Thomas non loquitur de dispositione pœnitentis, sed de hoc facto, an Parochus credere debet illi dicenti in Paschate confessum se esse alteri.

℟. S. Doctorem hoc generale principium stabilisse scilicet pœnitenti credendum esse, dum ratio manifesta non apparet in contrarium; ex quo infert illi credendum esse in casu objecto. A fortiori verò debet credi dum agitur de sua internâ dispositione; quia non potest haberi ab extrinseco certitudo sicut posset haberi de confessione alteri factâ : posset enim adferre scedulam Confessarii : & non obstante vult S. Doctor quòd illi simpliciter credatur : ergo &c.

Ob. 2. S. Greg. l. 2. Moral. cap. 15. & homilia 16. dicit : *Hoc plerumque humanus animus habet propriũ, quod mox ac in culpam labitur à sui adhuc cognitione longius separetur ..... lux veritatis quò habita negligitur, eo permittit justus Iudex, ut nec amissa requiratur* : & in Pastor. cap. 9. *Sæpè de se mens ipsa mentitur..... & fingit se de bono opere amare quod non amat, de mundi autem gloria non amare quod amat.*

℟. Ista & similia non obesse nostræ doctrinæ : scimus enim peccatoris animum per peccatum ad mundana trahi, hæbetem fieri, in incuria salutis versari, mentem de seipsa sæpè mentiri, præcipuè eorum de quibus ibi loquitur S. Gregorius *qui ambiunt prælaturas & dignitates*; quapropter diximus non esse cre-

dendum dum ratio manifesta apparet in contrarium.

Ob. 3. Sequitur ex nostra doctrina relinqui pœnitenti judicium de sua dispositione.

℟. Aliquale peccatori competere suæ dispositionis judicium: *Oportet*, ait Leo epist. 91. *Vnumquemque Christianum conscientiæ suæ habere judicium.* Et Et S. Thom. 3. p. q. 80. art 4. ad 5. affirmat illum non peccare qui bonâ fide dolens de peccatis ad Eucharistiam accedit: licet non sufficienter contritus: *Quia nemo potest per certitudinem scire si sit verè contritus: sufficit si in se signa contritionis inveniat, puta si doleat de præteritis, & proponat cavere de futuris.* Hæc quilibet etiam rudis sentire potest, quia tamen tale judicium potest justis de causis reformari: ideò non relinquitur absolutè pœnitenti, nec ratio iudicis à Confessario substrahitur, potest enim examinare Confessarius modum & finem conversionis, an sit ex aliquâ erga Deum beneuolentiâ, an ex puro pœnarum metu, aut ex aliquo motivo insufficienti, an in spiritu humilitatis, cum animi promptitudine ad recipienda remedia accedat, quæ culpa præcesserit, quæ pœnitentia secuta, id est, an motus fidei, spei, detestationis peccati exercuerit, &c. In hoc adversarios decipi animadvertimus, quod putent consuetudinarios & recidivos ordinariè ad confessionem properare statim atque aliquam senserunt velleitatem emendæ, nosque eò ipsò illos absolvere; non sic sanè evenit: nam aliqui pluries & diu divinis inspirationibus sese opponunt, ut describit S. Aug. in Psalm. 6. & 166. alii breviori tempore puta concionis, meditationis, &c. divinis motibus cedunt recogitantes peccata sua per aliquod tempus, per dies aliquos, imò per hebdomadas anguntur, in Deum suspirant, confidunt, tandem diligere incipiunt, donec occasione occurrente v. g. diei solemnis, &c. confiteantur. Et

dato quod interdum primo excitationis seu conversionis motu ad confessionem properarent alios actus ante pedes Confessarii elicituri, non sequitur non esse sufficienter dispositos : si tamen in aliquibus solam emendæ velleïtatem, adeòque affectum ad peccatum invenirent aut nullam emendationis spem, remittendi sunt ad aliquod tempus breve ut dicemus §§. sequentibus.

Instant si Confessarius supradicta inquirere debeat, atque ad alias actiones quas confitendo facit attendere : sequitur non esse credendum pœnitenti, & per consequens tàm has Theses quàm præcedentes retractare quod in primis dixeramus.

℟. Negando consequentias : quia dum diximus in primis Thesibus credendum esse pœnitenti, semper addimus, *nisi ratio manifesta appareat in contrarium*. Per hoc sufficienter statuimus prædictorum examen esse faciendum : nec obest quin credatur pœnitenti ; nam quidquid Confessarius inquirat & conspiciat, semper restat credendum dicenti quo animo fiat : An humili, sincero, contrito &c. Adeòque ex fideli pœnitentis narratione dispositionis judicium dependet. *Quis enim hominum novit, quæ in homine sunt, nisi spiritus hominis ; & cui voluerit revelare ?* ait Apost. 1. ad Corinth. 2. & S. August. tract. 74 in Joan. *Conscientiam nostram videmus, alterius non videmus*. Ex his patet falsò adversarios publicare controversiam in posterioribus nostris Thesibus esse immutatam : siquidem in hoc semper fuit. *An Confessarius debeat credere pœnitenti, dum ratio manifesta non apparet in contrarium.*

Iterùm patet quomodo adversarii nostri mirum in modum hallucinentur : & cùm premuntur de ramo in ramum recurrant, nec tamen possunt locum secu-

rum invenire : si verò contingat pœnitentem bonâ fide accedentem esse indispositum non peccat ut vidimus ex S. Thom. si autem malâ fide (quod non est præsumendum , ut patet ex Sanche & aliis citatis supra) ipse viderit id est hoc sacrilegium suæ imputet malitiæ , ad quod nullo modo concurrit Confessarius. Utinam adversarii nostri nobiscum tutâ conscientiâ possint dicere , ipsi viderint „ dum plures ex eorum nimio rigore in phrenesim vel desperationem actos audiunt ! Utinam inquam nobiscum & non cum principibus Judæorum , qui per illam responsionem à Divino Judicio sese non exemerunt.

Ob. 4. Qui pluries fidem fregit , non est dignus ut ei credatur : v. g. si uxor pluries marito fregisset fidem , si famulus pluries rem Domini abstulisset , si gubernator tradidisset pluries civitatem : si denique aliquis pluries impegisset tibi colaphum , &c. an illis crederetur atque in gratiam reciperentur.

Respondet pro nobis misericors & miserator Dominus apud Jeremiam 3. *Vulgo dicitur si dimiserit vir uxorem suam, & recedens ab eo duxerit virum alterum , numquid revertetur ad eum ultra ? Numquid polluta & contaminata erit mulier illa ? Tu autem fornicata es cum amatoribus multis : Tamen revertere ad me dicit Dominus & ego suscipiam te.* Unde hoc ? nisi quoniam alia est misericordia Dei , alia hominum ; *non enim cogitationes meæ cogitationes vestræ , neque viæ meæ viæ vestræ : quia sicut exaltantur cœli à terrâ , sic exaltatæ sunt viæ meæ à viis vestris & cogitationes meæ à cogitationibus vestris*, ait Dominus. Jsayæ 55. Nec hujus cœlestis misericordiæ superabundantiam in veteri Testamento tantùm testatus est , sed maximè in novo : *ipsum Dominum meum audivi loquentem in Apostolo suo ubi modus & numerus præfixus non est , ait enim donan-*

tes vobismetipsis si quis adversùs aliquem habet querelam sicut in Christo donavit vobis. Audistis formam, septuagesies septies peccata tibi Christus donavit, si huc usque ignovit, & ultra negavit: pone & tu Limitem & ulterius noli ignoscere, si autem Christus millia peccatorum invenit, & tamen omnia donavit noli subducere misericordiam, notandum quod priùs dixerat, *si centies peccaverit, ignosce; & quid dicam toties & toties? omninò quoties peccavit ignosce.* August. Ser. 15. de verbis Domini. Et S. Th. 3. p. q. 48. art. 10. Ex hoc quod præcipiat Petro dimittere septuagesies septies, atque ex infinitâ in Deo misericordiâ, *Infert sæpiùs & absque ullo termino per pœnitentiam peccata remittere.* Quod etiam Trident. sess. 14. cap. 2. affirmat, & de pœnitentiâ distinct. 3. cap. 32. dicitur: *Videmus adhuc in Ecclesiâ sæpè febricitantes, sæpè languidos, sæpè passionibus captos sæpè liberari, ut pareat toties opus miserentis quoties fit confessio pœnitentis*: juxta dicta §. 4. & seq. unde S. Chrisostomus suprà, *si millies peccaverit persta millies confiteri.* Quare autem in foro externo non credatur dictis sicut in foro confessionis, ratio est quia præsumitur in illo factũ celaturos ne puniantur & expellantur v. g. uxor adulterium, famulus furtum & malam voluntatem, &c. In interno cùm per sinceram animi sui accusationem obtinere debeat misericordiam, nec sit alia via evadendi pœnam æternam: ideò præsumitur veritatem aperire. Breviter hoc expressit oculatissimus Augustinus in Psalm. 74. *Quid times*, inquit, *confiteri Deo, bonus est, ignoscit Confitenti: time confiteri Iudici homini ne fortè confessum puniat.* Denique Argumentum nimium probat, adeòque nihil: probat enim primâ aut secundâ vice non esse absolvendos: quis enim maritus, Do-

minus, Rex, &c? dictos secundâ vice in gratiam reciperet?

Ob. 5. Amos j. dicitur *super tribus sceleribus Damasci & super quatuor non convertam eum.* Et Glossa in illum locum, *quarò peccata eadem committere nec pœnitentiam nec indulgentiam se daturum denunciat.*

Respondemus cum S. Bonaventura in 4. dist. 14. dub. 2. *Quod Hieronymus intelligit quòd primum peccatum sit consentire in corde: secundum est facere in opere: tertium est vertere in consuetudinem, quartum est finaliter non pœnitere, de hoc non dat veniam nec pœnitentiam, quia post mortem non est locus pœnitentiæ.*

ARTICULUS II.

Discutitur secunda Controversia.

PEccator consuetudinarius & recidivus potest esse & judicari ordinariè dispositus ad absolutionem fructuosè recipiendam antequam longa pœnitentiæ exercitia ab adversariis præscripta exercuerit.

Probatur ex communi adagio SS PP. *non ad temporis rationem, sed juxta affectum animi solet judicari pœnitentia*; ita ex sacris Litteris demonstrat S. Hieronymus ad Rusticum, Chrisost. ad Theodorum Lapsum; Gregorius in 2. Psalm. pœnit. August. in Enchirid, cap. 65. & Serm. 3. post 1. Dominicam Quadras. Isidorus Hispal lib. 2 de Officio Ecclesiast. cap. 16. Cœlestinus Papa Epist. ad Epis. S. Bernardus de interiore domo cap. 36 Hunc autem animi affectum quo verâ dignoscatur pœnitentiâ ante longa illa exercitia haberi posse clarissimè etiam asserunt. S. Leo Epist. 91. *Misericordiæ Dei nec possumus mensuras ponere nec tempora definire, apud quem nullas patitur moras vera conversio, dicente spiritu*